

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

Till ekonomiutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 97/2021 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för utlåtande till ekonomiutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Majja Lönnqvist, arbets- och näringsministeriet
- direktör Maria Sahlstedt, Tapahtumateollisuus ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- Kultur- och konstområdets centralorganisation KULTA rf
- LiveFIN rf
- Music Finland ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslås det att företagens tidsbundna kostnadsstöd förlängs för den fjärde ansökningsperioden, där kostnadsstöd kan beviljas för kostnader som uppkommit under tiden 1.3—31.5.2021. I propositionen preciseras bestämmelserna om kriterierna för beviljande och inriktning av kostnadsstödet, godtagbara kostnader, stödperioden och jämförelseperiod för omsättningen. Dessutom föreslås det i propositionen att det införs en ny stödform, det vill säga ersättning för stängning av stora och medelstora företags lokaler. Ansökningsperioden för kostnadsstöd enligt den föreslagna lagen börjar i augusti 2021 och slutar den 30 september 2021.

Utlåtande KuUU 11/2021 rd

Kulturutskottet har behandlat propositionen med tanke på evenemangsområdet inom dess ansvarsområde och konstaterar att man genom att stödja branschen bidrar till att trygga verksamhetsförutsättningarna för aktörer inom konst och kultur. Det spelar en viktig roll för möjligheterna att tillgodose medborgarnas kulturella rättigheter.

Inom kultur- och evenemangssektorn är behovet av stöd stort

Av propositionsmotiven framgår att andelen företag som ansökt om stöd under den andra ansökningsomgången för kostnadsstöd har varit störst inom turism- och restaurangbranschen och inom kultur- och underhållningsverksamheten. Begränsningarna av offentliga tillställningar har haft betydande konsekvenser för kulturföretagen. I praktiken har det varit helt omöjligt att ordna offentliga tillställningar under långa perioder. Även kravet på ett säkerhetsavstånd på minst två meter inverkar särskilt mycket på många företag inom kulturbranschen. Exempelvis i fråga om biografier blir den eventuella publikmängden enligt branschens bedömningar 10—25 procent av den fulla kapaciteten medan kravet är i kraft. Kulturutskottet yttrar sig nu för första gången om kostnadsstödet. Offentliga tillställningar har begränsats med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar, som stiftades redan före coronapandemin. Konsekvenserna av de långvariga begränsningarna inom evenemangsbranschen för idkandet av näring och allokeringen av olika stöd och ersättningar till branschen har inte bedömts tillräckligt ur branschens synvinkel.

Enligt ett sakkunnigutlåtande som utskottet fått har omsättningen för företag inom evenemangsbranschen sjunkit med i genomsnitt 74 procent, antalet permitterade har varit över 10 000 fast anställda och i fjol har man gått miste om nästan 140 000 tillfälliga arbetstillfällen. De totala förlusterna inom hela branschen beräknas stiga till 1,8 miljarder euro 2020 och till minst 700 miljoner euro i början av 2021.

Utskottet anser att det är viktigt att identifiera evenemangsbranschens särdrag och även de ovan nämnda omfattande negativa effekterna av coronan. Branschen är arbetskraftsintensiv, och 80 procent av företagen är små finländska företag. Verksamheten inom branschen baserar sig på samarbete mellan omfattande företagsnätverk samt på mycket specialiserad expert- och förmedlingsverksamhet.

Det statliga stöd som är avsett att underlätta de ekonomiska svårigheter som förorsakats av coronan har varit nödvändigt. Problemet har dock varit att stödmekanismerna inte på bästa sätt har motsvarat behoven hos aktörerna inom evenemangsbranschen. För att kostnadsstödet ska bli ett verkningsfullt instrument också för företag inom evenemangsbranschen, måste man vid utvecklandet av stödet bättre beakta särdragen hos evenemangsaffärsverksamheten samt konsekvenserna av den situation som beror på coronan och som har orsakat en total avstängning inom branschen. De begränsningsåtgärder som vidtagits på grund av coronan har inte drabbat alla branscher eller företag på samma sätt.

Enskilda anmärkningar

Tillämpningsområde. Enligt detaljmotiven till lagförslaget möjliggör ändringen av bestämmelsen om lagens tillämpningsområde (1 §) beviljande av ersättning för stängning till stora och med-

Utlåtande KuUU 11/2021 rd

elstora företag samt beviljande av kostnadsstöd till företag vars stödkvot på 1,8 miljoner euro enligt den ursprungliga stödordningen är fylld. Det framgår ändå inte av bestämmelsens text.

Utskottet föreslår att ekonomiutskottet preciserar 1 § så att av den entydigt framgår den möjlighet att bevilja företag stöd som nämns i motiveringen till bestämmelsen, även om stödkvoten enligt den ursprungliga stödordningen är fylld.

Ersättning för stängning av lokaler. I den föreslagna 5 c § har ersättningsmöjligheten kopplats till ett beslut om stängning av lokaler som fattas med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar. Denna avgränsning är problematisk med tanke på evenemangsbranschen, eftersom affärsverksamheten inom branschen till stor del är oberoende av lokalerna. Evenemangen ordnas vid offentliga tillställningar på olika platser. Dessutom har näringsverksamheten i företag inom evenemangsbranschen begränsats genom beslut som fattats med stöd av en annan bestämmelse, 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Utskottet anför att ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget ändras så att hindrande av näringsidkande på grund av förbud mot och kraftiga begränsningar av offentliga tillställningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inkluderas i ersättningarna enligt den föreslagna 5 c §.

Stödtak. I ett sakkunnigyttrande har olika stödtak för stödet för fasta kostnader och den så kallade evenemangsgarantin tagits upp. Ett medelstort eller stort företag inom evenemangsindustrin kan få stöd för icke täckta fasta kostnader enligt den föreslagna 5 d § med ett stödtak på 10 miljoner euro våren 2021, men inom ramen för evenemangsgarantin vid en eventuell inställning är stödtaket 1,8 miljoner euro.

Utskottet betonar vikten av tydliga anvisningar i rätt tid och kommunikation om stödmöjligheterna och om effekterna på varandra av de stöd som söks och tagits emot och även om samordningen av stöden.

Avslutningsvis

Utskottet anser att det är absolut nödvändigt att man uppfattar mångfalden och omfattningen av aktörsfältet inom kultur- och evenemangsbranschen samt den intäktslogik som avviker från den övriga företagsverksamheten. Evenemangsföretagens verksamhet består ofta av underleverantörskedjor – yrkesmänniskor på olika håll – med hjälp av vilka specialkompetens kombineras för att få till stånd evenemangen. På evenemangsområdet arbetar också en heterogen grupp av frilansare och ensamföretagare. Utskottet har ofta fäst uppmärksamhet vid den svåra situation som coronatiden försatt dem i (bl.a. KuUU 7/2020 rd och KuUU 9/2021 rd).

De ekonomiska förlusterna för personer som hör till ovan nämnda grupper har kompensrats genom olika stödåtgärder och villkoren för erhållande av stöd har ändrats så att grupper som blivit förfördelade också kan omfattas av stödet. Utskottet anser dock att det är nödvändigt att följa upp att stödet också konkret riktas till bland annat ensamföretagare och att det inte uppstår några nya grupper som lämnas utan stöd. Coronatiden har också lyft fram att den sociala tryggheten för ovan nämnda grupper är otillräcklig, vilket har varit ett stort problem också under normala förhållanden. Detta missförhållande bör avhjälpas så snart som möjligt.

Utlåtande KuUU 11/2021 rd

Utskottet betonar vikten av att återställa evenemangsnäringen och öppna evenemangen. Ekonomisk aktivitet och sysselsättning inom branschen uppstår endast genom att man kan öppna evenemangsverksamhet med alla typer av innehåll.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottet föreslår

att ekonomiutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 10.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Sanna Antikainen saf
medlem Marko Asell sd
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Emma Kari gröna
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Ari Koponen saf
medlem Sari Multala saml
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.